

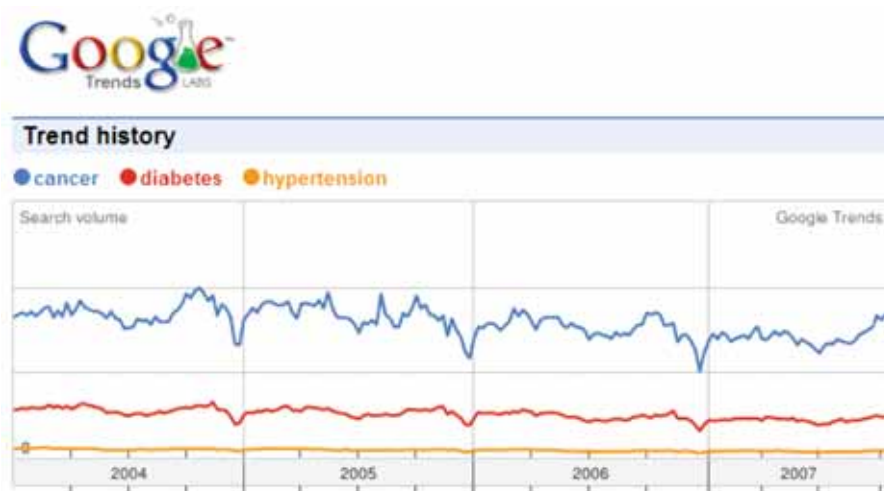
Den intelligenta gemenskapen

Cancerpatienter och deras anhöriga har ett stort behov av information. Inom sjukvården försöker man givetvis täcka en så stor del av informationsbehovet som möjligt. Trots detta dyker vanligen många nya frågor upp då patienten och de anhöriga har hunnit begrunda situationen i lugn och ro, efter de ofta hektiska sjukhusbesöken. Frågor uppstår kring sjukdomen, vårdalternativen och framtidsutsikterna. Och cancersjukdom medför dessutom ofta en lång konvalescens eller anpassningstid med nya behov av råd.

Det är därför ingen överraskning att ordet cancer hör till de vanligaste sökorden på Google. Relativt sett görs mer än dubbelt fler sökningar på cancer än på diabetes och hypertension (Figur 1).

Sökträffarna leder allt oftare till saklig och i de flesta fall korrekt information om olika cancerformer. Man kan med några enkla sökningar inhämta viktiga baskunskaper, om även sällsynta sjukdomar, och kombinationen Google och Wikipedia är en speciellt effektiv duo i detta sammanhang.

Men det är inte enbart information utan allt oftare också kommunikation som cancerpatienter söker på nätet. De webbaserade verktygen för kommunikation och interaktion har blivit allt mångsidigare. Vid sidan om det standardiserade format för presentation av information som Wikipedia erbjuder, har flera effektiva kommunikationsverktyg utvecklats. Bloggar, diskussions-

Figur 1. Relativa antalet sökningar på Google med orden cancer (blå kurva), diabetes (röd) och hypertension (orange) under åren 2004-2007 (1).

forum, och nätgemenskaper (communities) används allt flitigare och utgör stommen i det som kallats webb 2.0. Gemensamt för många av de nya hälsorelaterade nätgemenskaperna är att användarna ger varandra råd, stöd och uppmuntran t.ex. i det svåra läge som en cancerpatient befinner sig i.

Det har blivit tekniskt allt enklare att konstruera ett webbforum för diskussion kring en sjukdom och kostnader för att upprätthålla en webbplats är små. Men det krävs däremot ett långsiktigt engagemang av aktiva personer eller organisationer för att etablera och upprätthålla ett fungerande forum. Goda exempel är Cancerorganisationerna i Finland och Cancerfonden i Sverige där aktiviteten inom diskussionsgrupperna på respektive webbplats är hög (2, 3). Tyvärr verkar det inte ännu finnas något allmänt webbforum på svenska för cancerpatienter i Finland. Här finns alltså plats för initiativ från finlandssvenskt håll.

Yrkesverksamma inom sjukvården kan eventuellt befara att de som deltar i nätgemenskaperna saknar de kunskaper som krävs för att ge andra råd. Mer troligt är ändå att patienter med erfarenheter från verkligheten kan ge andra stor hjälp, som kompletterar expertråden. Det finns t.o.m. de som går ännu längre och hävdar att

grupper av människor kan fatta smartare beslut än några få experter. Det spelar inte någon roll hur kunniga experterna är; gruppen är ändå en bättre problemlösare, mer innovativ och bättre på att förutsäga framtiden. I sin bok om "Massans vishet" skriver James Surowiecki att kollektiv vishet kan uppstå då vissa grundförutsättningar är uppfyllda (4). Till dessa hör att varje deltagare bör ha möjlighet till en självständig åsikt, att det förekommer en mångfald av åsikter och att flera olika typer av kunskap är representerad. Sedan krävs bara ett instrument, typ ett webbforum, för att förvandla det privata tänkandet till en kollektiv och intelligent slutsats.

Johan Lundin

Referenser

1. Google Trends. Webbplats tillgänglig vid <http://www.google.com/trends> (besökt 2.11.2007)
2. Cancerorganisationerna i Finland. Webbplats tillgänglig vid <http://www.cancer.fi>
3. Cancerfonden i Sverige. Webbplats tillgänglig vid <http://www.cancerfonden.se>
4. Surowiecki J. Massans vishet : hur kommer det sig att flera stycken är smartare än några få och hur kollektiv klokskap formar affärsverksamheter ekonomier, samhällen och nationer. Santérus Förlag 2007.

Finska Läkaresällskapet Handlingar

Bästa läsare,

Normalt skickas Finska Läkaresällskapet's Handlingar till alla medlemmar av Sällskapet, samt övriga prenumeranter. Utöver dessa har detta nummer skickats till en utvald grupp läkare, som vi hoppas finner tidningen läsvärd.

Om Du alltså hör till gruppen icke-prenumeranter, men önskar få tidningen också i fortsättningen (utkommer med två nummer per år), vänligen kontakta Finska Läkaresällskapet's kansli, telefon: 09-4776 8090 eller e-post: kansliet@fls.fi.